

GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ ÜLKE RAPORU

ŞUBAT 2020

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
KISALTMALAR.....	3
TABLO LİSTESİ.....	3
YÖNETİCİ ÖZETİ	4
1. GENEL BİLGİ.....	5
1.1. COĞRAFİ KONUM.....	6
1.2. SİYASİ VE İDARİ YAPI	6
1.3. NÜFUS VE İŞGÜCÜ YAPISI.....	7
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	8
2.1. EKONOMİK YAPI	8
2.2. EKONOMİ POLİTİKALARI.....	8
2.3. EKONOMİK PERFORMANS	9
3. EKONOMİ'DE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER.....	9
3.1. MADENCİLİK	9
3.2. TURİZM.....	9
3.3. ENERJİ.....	10
3.4. ULAŞTIRMA VE TELEKOMÜNİKASYON ALTYAPISI	10
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	11
4.1. GENEL GÖRÜNÜM.....	11
4.2. YATIRIM & İŞBİRLİĞİ ALANLARI	12
4.3. YATIRIM DESTEK PROGRAMLARI	13
5. DIŞ TİCARET	14
5.1. GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ'NİN İTHALATI.....	14
5.2. GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ'NİN İHRACATI	16
6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER.....	17
6.1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI.....	17
7. TÜRKİYE İLE TİCARET	18
8. BURSA İLİNİN GAC İLE DIŞ TİCARETİ	19
9. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER	20
10. VERGİ UYGULAMALARI	20
10.1. GÜMRÜK VERGİLERİ.....	20
10.2. İÇ VERGİ UYGULAMALARI	21
10.3. TARİFE DIŞI ENGELLER.....	21
10.4. STANDARDİZASYON	21

10.4. STANDARDİZASYONLA İLGİLİ DİĞER KURULUŞLAR	22
10.5. AKREDİTASYON	23
11 İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	23
11.1. TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER &TAVSİYELER	23
11.2. PASAPORT VE VİZE İŞLEMLERİ	23
11.3. SAĞLIK TEDBİRLERİ	23
11.4. ULAŞIM	24
11.5. KULLANILAN DİLLER	24
11.6. RESMİ TATİLLER VE ÇALIŞMA SAATLERİ	24
11.7. İKLİM	24
11.8. YEREL SAAT	24
11.9. HABERLEŞME	24
12. SWOT ANALİZİ	25
13. YARARLI ADRESLER	26
14. KAYNAKÇA	27

KISALTMALAR

GTIP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

USD: United States Dollar (Amerikan Doları)

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: GAC'ın Genel Dış Ticaret Göstergeleri (1000\$)	14
Tablo 2: GAC'ın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$).....	14
Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)	15
Tablo 4: GAC'ın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)	16
Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1000 \$).....	16
Tablo 6: Türkiye - GAC Dış Ticareti (1.000\$).....	18
Tablo 7: Türkiye'nin GAC'ne İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 \$).....	19
Tablo 8: Türkiye'nin GAC'nden İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 \$).....	19
Tablo 9: Bursa İlinin GAC ile Dış Ticareti (\$)	20

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Afrika kıtasının güney uç bölgesini kaplayan Güney Afrika Cumhuriyeti, maden bakımından dünyanın en zengin doğal kaynaklarına sahip olması ve 59 milyon nüfusu ile dikkat çeken önemli bir ülkedir.
- Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin kayıtlarına göre, Bursa'dan Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ihracat yapan 142 firma bulunmaktadır.
- 2013-2020 arası APDP politikası çerçevesinde; GAC'da araç başına %20 oranında gümrüksüz mal ithalatı da teşvik kapsamında yer almaktadır. Bu durumda Türk ve diğer yabancı ticaret ortakları için ülkede uygun yatırım ortamı bulunduğu ve OE parçalarındaki gümrüksüz ithal şansının önemli avantaj olabileceği vurgulanmaktadır.
- GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumdadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir.
- GAC'nin dış ticaret hacmi GSYİH'sının %50'den fazlasına karşılık gelmektedir. Önemli dış ticaret ortakları AB ülkeleri, ABD ve Japonya şeklindedir. GAC'ın ihraç ürünlerinin büyük bir bölümü toplam ihracatın 2/3'üne yakın oranda imalat sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Maden ürünleri ihracatı başlı başına toplam ihracatın 1/3'ünü teşkil etmekte ancak tarım ürünleri ise sadece küçük yüzdelerle ifade edilecek seviyededir. GAC'ın ithalat politikasının uzun yıllar ikame ve sıkı tarife korumacılığı ile ithalat sınırlamalarının ardından 1990'lı yıllardan sonra liberalleşerek büyük ölçüde değişim geçirdiği gözlenmiştir. Son yıllarda ithalatta ara mallar ve sermaye mallarına olan talep artışını yansıtan bir yapı görülmektedir. Uluslararası petrol fiyatlarındaki artışlara paralel olarak bu kalemlerdeki mal grubu ithalat maliyetleri de önemli oranda yükseltmiştir.
- Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) ekonomisi dünyadaki en 'açık' ekonomilerden birisidir. Günümüzde GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. Nüfusun azınlığı yüksek kalite ve standartta ürün tercih eden bir kitle oluşturmaktadır. Büyük bir bölümü oluşturan kitle ise yoksulluk sınırlarında yaşamını sürdürmektedir.
- Kentlerin toplam nüfusa oranlarıyla başlıca yerleşim yerleri Kwazulu-Natal (%20,9), Gauteng (%20,1), Eastern Cape (%14,6) ve Western Cape (%10) şeklindedir. Yönetimde muhafazakar kesim (beyazlardan oluşan grup) ile radikal siyah grupların ağırlıkları marjinal seviyelere inmiştir. Irk ayrımı nedeniyle yoksul kalmış kesim olarak görülen siyahların ekonomide güçlenmesi için Black Economic Empowerment programı yürütülmektedir.

1. GENEL BİLGİ

Resmi Adı	Güney Afrika Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Devlet Başkanlığı
Devlet Başkanı	Cyril Ramaphosa (Aynı zamanda Hükümet Başkanıdır)
Başkent	Pretoria (İdari/Siyasi), Cape Town (yasama), Bloemfontein (Adli/Yargı)
Nüfus	59,308,690 (Worldometers 2020)
Yüz Ölçümü (km²)	1.220.813 km ² (Dünya Bankası)
Dil	İngilizce ve 10 yerel dil (IsiZulu-%22, IsiXhosa:%16, Afrikaans:%13,5, İngilizce:%9,6)
Dini Yapı	Hıristiyan (%86), Geleneksel Afrika (%5,4), Müslüman (%2), Hindu (%1), Yahudi (%0,2)
Para Birimi	Güney Afrika Randı
GSYİH (Milyon \$)	371.298 (IMF)
KBGSYİH (\$)	6,331 (IMF)
Büyüme Oranı (%)	1,2 (IMF)

1.1. COĞRAFI KONUM

Güney Afrika Cumhuriyeti Afrika Kıtasının güney uç bölgesini kaplayan ve Atlas Okyanusu ile Hint Okyanusuna uzun kıyıları bulunan üç tarafı denizle çevrili bir yarımada konumundadır.

Doğal zenginlik olarak bitki örtüsü ve yaban hayvanı çeşitliliği de büyük zenginlik arz etmekle birlikte, bu olgu değerli madenlere olan ilgi nedeni ile gölgede kalmaktadır. Örneğin zengin bitki örtüsü çeşit bakımından dünyada üçüncü sırada yer almaktadır. Bitki örtüsü genel olarak 5 bölüme ayrılabilir. Bunlar; ormanlar, savanlar, otlaklar, yarı çöllere, çöllere ve makiler şeklindedir. Ormanlar tropik ve sub-tropik olmak üzere iki tipte olup, yağışların en fazla olduğu doğudaki dağ yamaçlarında yer alır.

Akdeniz ikliminin hakim olduğu güney bölgelerinde makiler bulunur. İç bölgelere doğru savanlar görülmeye başlanır ve ardından coğrafyada batı bölgelerine doğru otlaklar görülmeye başlanır. Ülkenin kuzeyinde Kalahari Çölü ve güneyi ile batısında Namib Çölü yer almakta ve buralarda çöl bitkileri görülmektedir. Fakat bilinçsiz kullanım neticesinde batıdaki Namib Çölünde bol bulunan Cape maunu ve Cape abanozu gibi mobilyacılıkta kullanılan kıymetli ağaçlar tükenmiştir.

Güney Afrika Cumhuriyeti dünyada aynı anda 5 büyükbaş yaban hayvanına (aslan, leopar, fil, bufalo ve gergedan) doğal ortamlarında ev sahipliği yapan tek ülke konumunda olup ülke turizminde de önemli rol oynamaya başlamıştır. Ülkenin çeşitli bölgeleri Milli Park ilan edilmiş, mevcut hayvan türleri bu bölgelerde korunmaya alınmıştır.

Bu zenginliklere tezat oluşturacak nitelikte önemli bir de doğal kaynak eksikliği bulunmaktadır. Güney Afrika'da su yetersizliği en büyük kıtlıklardan birisidir. İçme ve sulama amaçlı su ihtiyacı küçük göl ve ırmaklar ile göletlerden karşılanmaktadır. Bu durum ülkede alternatif enerji olarak termal santralleri (hidrokarbon veya kömür yakıtlı) vazgeçilmez kılmaktadır.

Ülkede iklim bölgelere göre önemli değişiklik gösterir. Batıda Atlas okyanusu kıyılarında yer alan Western Cape bölgesinde Akdeniz iklimine benzer bir yapı vardır. İç kesimlerde kısmi yarı-çöl iklimi ve kurak-soğuk kış ve yağmurlu yaz mevsimleri yaşanmaktadır. Doğuda Hint Okyanusuna kıyıları bulunan Kwazulu eyaletinde ise yüksek nem oranlarının görüldüğü yarı-tropik bir iklim yaşanır. Kar yağışı oldukça ender ve sadece en yüksek bölgelerde görülebilmektedir.

1.2. SİYASİ VE İDARİ YAPI

Güney Afrika Cumhuriyeti oldukça yeni sayılabilecek bir yerleşim merkezidir. Bölgeye ilk olarak kuzeyden göç eden Khoisan kabilesi ve bunun ardından da Bantu kabilesi yerleşmiştir.

Bölgenin Avrupa tarafından keşfi 1488 yılında Portekizli kaşif Bartholomeu Dias'ın Cape bölgesini dolaşması ile başlamıştır. Ardından Vasco de Gama da Hindistan'dan Cape'e ulaşmıştır. İlk Avrupalı koloni ise 1652 yılında Dutch East India Company'e ait bölgeden geçen gemilere gıda tedarik istasyonu olarak hizmet vermek üzere kurulmuştur. Ardından Hollanda'dan gelen göçmenler ile yerleşim bölgesi stratejik açıdan önemli bir konuma gelmiştir. Bölge, Hollanda ve İngiltere arasında güç mücadelesine sahne olmuştur. Yönetim şekli olarak, 1910 yılında Güney Afrika Birliği ve 1961 yılında Güney Afrika Cumhuriyeti tesis edilmiştir.

GAC 1994 yılında geçici anayasa ile demokrasiye geçerek, yerli halk ülke yönetimini (avrupa kökenlilerden) devralmıştır. 1996 yılında mevcut anayasa yürürlüğe konulmuştur. Ülkede yasama, yürütme ve yargı güçleri birbirinden ayrılmıştır.

GAC'nde merkezi bir ulusal devlet ve ayrıca 9 eyalet başkanlığı bulunmaktadır. Parlamento, Ulusal Meclis (national assembly) ve Eyaletler Milli Konseyi (national council of provinces) olmak üzere, iki kanattan oluşmaktadır. Ulusal yasama organı olan "Ulusal Meclis" 400 milletvekilinden oluşmakta ve 5 yılda bir doğrudan halk tarafından seçilmektedir.

Parlamentonun diğer kanadı olan Eyaletler Milli Konseyi ise, ülkedeki 9 eyaleti eşit sayıda temsilen toplam 90 üyeden oluşmakta ve doğrudan eyalet meclisleri ve yerel idare tarafından belirlenmektedir. Yasama süreci ve merkezi Hükümet icraatında, eyaletlerin menfaatlerinin dikkate alınıp alınmadığını gözetmekle sorumludur. (GAC Parlamentosu: <https://www.parliament.gov.za/>)

Öte yandan; genel seçimle yenilenen Ulusal Meclis, bünyesindeki siyasi partilerce aday gösterilen üyelerinden birini devlet başkanı olarak seçmektedir. Yürütmenin başı olan Devlet Başkanlığı görevi (<http://www.thepresidency.gov.za/>), beşer yıl süreyle en fazla iki defa üst üste yapılabilir. Bir Başkan Yardımcısı bulunmaktadır.

Ülke yönetim gücünün büyük bir bölümü; Ulusal Meclis ile (devlet ve hükümet lideri konumundaki) Devlet Başkanının elindedir. Devlet Başkanının, Meclis'te oy kullanma hakkı bulunmamaktadır. Hükümet üyeleri de, Ulusal Meclis'teki milletvekillerinden oluşmaktadır. (bazı zorunlu durumlarda milletvekili olmayan bir-iki bakan dışardan atanabilmektedir) Eyalet Başkanlıkları ise, daha çok kendi eyaletlerindeki yerel sorumluluklara sahiptir.

GAC toprakları 9 eyalete ayrılmış olup bunlar; Gauteng, Western Cape, Kwazulu Natal, Eastern Cape, Northern Cape, Limpopo, Mpumalanga, Free State and the North West'dir. Yasal başkent Cape Town olmakla birlikte yönetim için başkent Pretorya'dır. Diğer önemli şehirler Johannesburg, Durban, Port Elizabeth, Bloemfontein ve East London'dır.

Yönetimde 1994 yılından sonra başlayan önemli değişimler çerçevesinde ülkede 9 bölgesel hükümet oluşturulmuştur. GAC ekonomisinin en önemli eyaleti Gauteng'in endüstri, ticaret ve madencilik merkezi olarak toplam GSYİH içindeki payı %40 oranını bulmaktadır. Eyalet nüfusu yaklaşık 9 milyon civarındadır. Ekonomide ikinci önemli bölge Kwazulu-Natal toplam 9,6 milyon nüfusu ve Durban şehri limanı odaklı yapısı ile turizm, tarım ve ağır sanayiye dayalı bir ekonomiye sahiptir. Üçüncü olarak, Western Cape bölgesi 4,6 milyon nüfusu ile önemli eyaletler arasında yerini almakta, daha sınırlı endüstri ve maden kaynağına sahip olmasına rağmen diğer eyaletlere göre daha tutarlı ekonomik performans göstermektedir. Bu bölgede tarım (özellikle şarap endüstrisi) ve turizm konuları iyi işletilmekte olan alanlardır.

1.3. NÜFUS VE İŞGÜCÜ YAPISI

GAC nüfusu 2019 yılı verilerine göre 59 milyon olarak hesaplanmaktadır. Doğurganlık oranı %2,7 (kadın başına düşen çocuk sayısı), ortalama yaşam süresi 50,7 olarak kaydedilmiştir. Kentleşme oranı da %59,2 gibi yüksek bir rakam olup bunun hızla artma eğiliminde olduğu belirtilmektedir. Kentlerin toplam nüfusa oranlarıyla başlıca yerleşim yerleri Kwazulu-Natal (%20,9), Gauteng (%20,1), Eastern Cape (%14,6) ve Western Cape (%10) şeklindedir. Yönetimde muhafazakar kesim (beyazlardan oluşan grup) ile radikal siyah grupların ağırlıkları marjinal seviyelere inmiştir. Irk ayrımı nedeniyle yoksul kalmış kesim olarak görülen siyahların ekonomide güçlenmesi için Black Economic Empowerment programı yürütülmektedir. Güney Afrika Cumhuriyeti'nde nüfus ve işgücü alanında önemli değişim yaşanmaktadır. Nüfus artış hızı önemli ölçüde azaltılmış olmakla birlikte; komşu ülkelerden iş ve yerleşim amaçlı göç yaşanırken, ırkçılığın sona ermesi ile korkulu bir hayat yaşamaya başlayan nitelikli beyazlar da ülkeyi terk ederek gelişmiş ülkelere göç etmektedir. Bu nedenle özellikle nitelikli orta kademe ve yönetici personel yetersizliği ciddi şekilde hissedilmekte ve çare aranmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. EKONOMİK YAPI

GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumdadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir. Yönetimde 1994 yılından sonra başlayan önemli değişimler çerçevesinde ülkede 9 bölgesel hükümet oluşturulmuştur. GAC ekonomisinin en önemli eyaleti Gauteng'in endüstri, ticaret ve madencilik merkezi olarak toplam GSYİH içindeki payı %40 oranını bulmaktadır.

Eyalet nüfusu yaklaşık 9 milyon civarındadır. Ekonomide ikinci önemli bölge Kwazulu-Natal toplam 9,6 milyon nüfusu ve Durban şehri limanı odaklı ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ 7 yapısı ile turizm, tarım ve ağır sanayiye dayalı bir ekonomiye sahiptir. Üçüncü olarak Western Cape bölgesi 4,6 milyon nüfusu ile önemli eyaletler arasında yerini almakta, daha sınırlı endüstri ve maden kaynağına sahip olmasına rağmen diğer eyaletlere göre daha tutarlı ekonomik performans göstermektedir. Bu bölgede tarım (özellikle şarap endüstrisi) ve turizm konuları iyi işletilmekte olan alanlardır.

GAC bölgede komşu ve diğer Afrika kıtası ülkelerini de etkisi altına alan örnek bir ülke konumuna gelmiştir. GAC Başkanı Mbeki öncülüğünde Afrika Rönesans'ı yaşandığı ifade edilmektedir. GAC'ın diğer ülkeler ile ilişkilerinin son yıllarda derinlik ve yoğunluk kazandığı gözlenmektedir. Kıtada siyasi ve ticari alanda önemli uluslararası örgütlenmeler (AU African Union, South African Development CommunitySADC gibi) de hız kazanmış olup GAC'ın bu alanlarda önemli yeri ve rolü bulunmaktadır. Ancak GAC'nin bu baskın konumunun iş dünyasında çökimsel tartışmalara yol açtığı da belirtilmektedir.

GAC dünya ekonomisinde ağırlığı bulunan gelişmiş ekonomiye sahip ülkelere geniş çaplı ilgi görmektedir. Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa-ASGISA) önemli yer teşkil etmektedir. Programa göre pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Diğer taraftan ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımları programda devletçi yaklaşım ile alınmakta olduğundan ileriki yıllarda özelleştirme eğiliminin azalacağı beklenmektedir.

2.2. EKONOMİ POLİTİKALARI

Yönetimin önemli bölümünü kontrolüne almış olan siyahi yerel halk ülkede yaygın bir hakimiyet kurmuş durumdadır. Günümüzde GAC'da ırk ayırımı dönemi sonrası radikal değişimler yaşanmaktadır. Ekonomide siyah rengin güçlendirilmesi (Black Economic Empowerment) kavramı ile oldukça önemsenen bir program sürdürülmektedir. GAC dünya ekonomisinde ağırlığı bulunan gelişmiş ekonomiye sahip ülkelere geniş çaplı ilgi görmektedir. Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa-ASGISA) önemli yer teşkil etmektedir.

Programa göre pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Fakat özelleştirmenin eski popülaritesini yitireceği ifade edilmektedir. Bunun ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımlarının devletçi yaklaşım ile programda yer almasından kaynaklanacağı belirtilmektedir.

2.3. EKONOMİK PERFORMANS

Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) ekonomisi dünyadaki en 'açık' ekonomilerden birisidir. GAC'nin dünya ekonomisiyle bütünleşmesi 1994 yılında barışçıl ve başarılı bir şekilde demokrasiye geçişle birlikte gerçekleşmiştir. Bu durum GAC ekonomisinin başlıca ticari ortaklarının eğilimi ve ülkedeki diğer gelişmeleri de doğrudan etkilemiş görünmektedir. Günümüzde GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır.

GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ 8 Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumdadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir. Nüfusun azınlığı yüksek kalite ve standartta ürün tercih eden bir kitle oluşturmaktadır. Büyük bir bölümü oluşturan kitle ise yoksulluk sınırlarında yaşamını sürdürmektedir. Bu konu son yıllarda küresel anlamda ele alınmaya başlanmıştır. BM tarafından Millenium Development Goals (MDG) içinde de yer almıştır. GAC'da yoksulluğun azaltılması uğraşlarının tüm Afrika kıtası için örnek teşkil etme özelliği taşıdığı ve bu gelişmelerin diğer Afrika ülkeleri tarafından da yakından izlendiği bilinmektedir.

3. EKONOMİ'DE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER

3.1. MADENCİLİK

Platin: Platin grubu metallerin (PGM) otomotiv sektöründe katalizör olarak kullanılmaya başlanmasının (ve emisyon ile ilgili yasaların daha ciddi bir hal almasının) yanı sıra, kimya ve bilgisayar-donanım sektörü ile mücevhercilikte (Çin ve Japonya'da) de daha yoğun kullanılmaya başlanması önemli talep artışı yaratmıştır. Bu nedenle platin madeni fiyatları geçen yıllar içinde sürekli yükselmiştir.

Altın: GAC altın maden işletmeleri derin katman madencilik teknolojisi konusunda dünya lideri olmakla birlikte bu yöntem giderek ekonomik olmaktan uzaklaşmaktadır. Uluslararası fiyatların son 20 yılda düşmesi ve rezervlerin azalmaya başlaması belirli maden ocaklarının kapanmasına yol açmıştır. Son yıllardaki altın fiyatı artışları ise sektörün toparlanmasını ve maden ocaklarının tekrar açılmasını sağlamıştır.

3.2. TURİZM

GAC'de 1990'lı yıllardan sonraki siyasi değişim neticesinde uluslararası turizm sektörü dışı daha fazla açılabilmiştir. Ülke güçlü bir turizm potansiyeline işaret eden gerekli özelliklere sahiptir. Bunlar arasında; iyi bir iklim yapısı, kumlu sahiller, dağlar, oyun parkları, vahşi doğa rezervleri, spor tesis ve olanakları ve yaygın bir şekilde kullanılmakta olan İngilizce dili başlıca özellikleri olarak sayılmaktadır. Ayrıca GAC'nin coğrafi konumu da bölgesel turizm için ulaşımda ana bağlantı noktalarından birisini teşkil etmektedir. En önemli deniz aşırı pazarlar Almanya, İngiltere ve ABD şeklindedir. Ülkeye deniz aşırı ülkelere gelenlerin %90'ı turistik tatil amaçlı, kalan kısmın büyük bir kesimi de iş seyahati amacıyla gelmektedir. Afrika ülkelerinden arkadaş ve akraba ziyareti ve turistik tatil amaçlı gelmekte olan ziyaretçiler daha ziyade kısa süreli günlük alışverişler yapmakta, deniz aşırı ülkelere gelenler ise daha uzun süre kalarak daha fazla harcama yapmaktadır. Turizm GAC'nin ekonomisinde en hızlı büyüyen sektörlerden birisi durumda olup yönetim tarafından İvmelendirilmiş ve Paylaşımli Büyüme Girişimi (Accelerated and Shared Growth Initiative-AsgiSA) programında anahtar sektörlerden birisi olarak ele alınmaktadır. Bu program sektörün emek yoğun olması nedeniyle GSYİH'nın büyümesine katkısının yıllık %6 oranına yükseltilmesi amacını taşımaktadır. Sektörün istihdamı 1,2 milyon kişi civarında olup, GSYİH içindeki payı %8 olarak tahmin edilmektedir ve 2019 yılı itibarıyla bu oranın %14'e yükselmesi beklenmektedir.

3.3. ENERJİ

GAC dünyada en düşük maliyetle elektrik üreten ülkeler arasında yer almaktadır. Ülkede enerji devi ESKOM'un yeni nesil nükleer santraller yapması planlanmaktadır. Ülkede hali hazırda Western Cape'de Koeberg de 1800 Megavat gücünde bir adet nükleer santral bulunmakta ve 17 milyar Rand değerinde yüksek ısılı helyum gaz soğutmalı nükleer reaktör için de bir proje bulunmaktadır. GAC, ticari anlamda anlamlı sayılabilecek miktarlarda ham petrole sahip değildir.

Ülkede petrol ihtiyacı Orta Doğu (İran ve S.Arabistan) ile Nijerya'dan karşılanmaktadır. Fakat son zamanlarda Mozambik'ten boru hattıyla getirilmeye başlanan gazın yakıt olarak kullanımına yönelme gözlenmektedir. Sınırlı rezervlerine rağmen ülkede petrol rafineri kapasitesi anlamlı büyüklüğe ulaşmış ve kıtada Mısır'dan sonra ikinci konumdadır. GAC petrol ihtiyacındaki açığı kapatmak için ileri seviyede bir sentetik yakıt sektörü geliştirmiş durumdadır. Ham petrolden sentetik yakıt üretimi ülkedeki en büyük petro-kimya şirketi Sasol tarafından gerçekleştirilmektedir. Devlet tarafından 1993 yılında kurulan Mossgas; doğal gaz dönüşüm ve yoğunlaştırma yoluyla petrol, gaz yağı ve alkol gibi ürünler üretmektedir.

3.4. ULAŞTIRMA VE TELEKOMÜNİKASYON ALTYAPISI

Ulaşım alt yapısı iş dünyasının ana bölümü için oldukça gelişmiş ve Afrika kıtasında bulunan en iyi yapıya sahiptir. Büyük çaplı ve etkin limanlar, mükemmel kara ulaşım ağı, özellikle ABD ve Avrupa ile oldukça iyi havayolu bağlantıları mevcuttur. Asya ve Afrika'nın diğer bölümleriyle de hava ulaşımı bağlantıları artmaktadır. Fakat ulaşım ağının neredeyse tamamı apartheid (ırk/renk ayrımcılığı) nedeniyle ancak ana kentler ve önemli şehir bağlantıları için seçkin ve kaliteli düzeydedir.

Afrikalıların kendi yerleşim yerleri olan kasaba ve diğer küçük yerleşimlerinin bulunduğu kırsal kesimde karayolu ve demir yolu ulaşım ağı zayıftır. Council for Scientific and Industrial Research (CSIR) raporunda, ülkenin uluslararası standartlara göre yüksek sayılabilecek miktarlarda lojistik maliyetleri bulunduğu (ülke GSYİH'sının %14,7 oranında), fakat bunun GAC'li üreticilerin rekabet gücünün artmasına katkısı olduğu vurgulanmaktadır. Ulaşımdaki ağır vasıtaların aşırı yüklenmesinde denetim boşlukları baş göstermiş ve yolların yapısının aşırı yükten dolayı ciddi hasar görmesine yol açmıştır.

Bakım yetersizlikleri de ortaya çıkmış, onarılmayan yollar diğerlerinin de daha hızlı yıpranmasında etken olmuştur. Hizmet standartlarındaki düşüş; lokomotif, raylı sistem ve limanlarda büyük çaplı yatırım ihtiyacına yol açmıştır. Toplu ulaşım sisteminin yokluğunda özel araçların taksi olarak kullanılması kentlerde yaşayanların çoğu için başlıca ulaşım aracı olmuştur. GAC'da liman yatırımları harcamalarında da büyük artışlar görülmektedir. İki ana liman olan Cape Town ve Durban'da limanlara uğrayan kargo geçişlerinde son yıllardaki büyük artış liman yatırımı için önemli baskı doğmasına yol açmıştır. GAC'da iletişim ve teknoloji piyasaları bir Afrika ülkesi için oldukça gelişmiş düzeye sahiptir. Sektörde Telkom baskın konumda olup 2003'teki özelleştirmeden sonra sabit hat piyasasındaki tekel pozisyonunu sürdürmektedir. Vodacom, MTN ve CellC gibi operatörlerin piyasadaki faaliyetleri ile de sektör son yıllarda %50 oranında yıllık büyüme göstermiştir.

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

4.1. GENEL GÖRÜNÜM

İstihdamın artırılması, teknoloji ve teknik bilgi transferinin sağlanması, işgücünün beceri ve niteliklerinin yükseltilmesi gibi amaçlar doğrultusunda ülkeye doğrudan yabancı yatırım çekilmesi hükümetin temel önceliklerindedir. 2017'nin ilk çeyreğinde Devlet Başkanlığı görevini Jacob Zuma'dan devralan Cyril Ramaphosa'nın koyduğu temel hedeflerden birisi 5 yıl içinde 100 milyar ABD doları tutarında DYY'ın ülkeye çekilmesidir.

Sunduğu gelişmiş lojistik, teknolojik ve finansal altyapısının yanı sıra, ülkenin başta Sahra-altı Afrika olmak üzere kıtaya açılan bir ticaret kapısı olması, çeşitli ülke grupları ile olan STA, gümrük birliği ve tercihli ticaret düzenlemeleri kapsamındaki pazara giriş avantajları, özellikle Gauteng eyaletinin Afrika içinde en yüksek harcanabilir gelir düzeyine sahip nüfusu barındırması gibi etmenler birçok uluslararası şirketin ülkeyi yatırım açısından tercih etmesine yol açmaktadır.

Dünya Bankası 2018 yılı İş Yapma (Doing Business) Raporu ve bu kapsamda Güney Afrika Cumhuriyeti Ülke Profili incelendiğinde, ülkenin iş yapma kolaylığı endeksinde 190 ülke arasında 82'nci sırada yer aldığı görülmektedir.

Ülke özellikle iş kurma (starting up a business-sıralamada 136'nci) ve dış ticaret (trading accross borders-sıralamada 147'nci) başlıklarında karşılaştırmalı olarak geride kalırken, sözleşmelerin uygulanması, elektriğe erişim ve gayrimenkul tescili gibi başlıklarda da sıralamada ilk 100 ülke arasında yer almamaktadır. Bununla birlikte, azınlıktaki yatırımcıların (minority investors) korunmasında 24'üncü, vergi ödemede 46'nci, iflas/tasfiye işlemlerinde 55'inci, krediye erişimde ise 68'inci sıradadır.

Ülkede altyapı yatırımları devam etmekte, ayrıca özel ekonomik bölgeler (SEZs) ve teşvik mekanizmaları ile üretime yönelik yatırımların artırılması yönünde çaba harcanmaktadır. Yatırımlara yönelik tek pencere uygulaması (InvestSA) ile bürokratik süreçlerin kolaylaştırılması ve yatırımın önündeki engellerin giderilmesine yönelik iyileştirmeler yapılmaktadır.

Öte yandan, ülke Sahra-altı Afrika'ya yönelik transit ticaretin de ana geçiş noktalarındandır ve bu nedenle bölgeye açılan bir kapı olarak da konumlandırılmaktadır. Sanayi altyapısı gelişmiş olan ülkede tüketim malzemeleri (gıda, tekstil ve konfeksiyon, ayakkabı ve kağıt), kimyasal ürünler, madencilik alanında kullanılan makineler, ulaşım araçları ve elektrikli makine üretimi de artmaktadır.

Afrika kıtasının en güçlü (üretim/imalat) ekonomisine sahip olan Güney Afrika aynı zamanda Afrika'da en çok yabancı sermaye çeken ülkelerden birisi konumundadır. (https://www.thedti.gov.za/about_dti/tisa.jsp) Serbest bölgeleri de yabancı yatırım açısından cazip imkanlar sunmaktadır. (http://www.thedti.gov.za/industrial_development/sez.jsp).

Güney Afrika'ya yapılan yabancı sermaye yatırımlarında İngiltere (%46) önde gelmektedir. (<http://www.sanews.gov.za/south-africa/sa-uk-strengthen-ties-despite-brexit>) Ancak, son yıllarda özellikle politik riskler, büyüme performansı ve diğer temel ekonomik göstergelerdeki bozulmanın da etkisiyle DYY girişlerinde ciddi ölçüde azalma olduğu görülmektedir.

Ülke birçok GYÜ'nün aksine yurt dışında önemli DYY stoğuna sahip olup, GAC'ın yurtdışı yatırımlarının ülkeye giren doğrudan yabancı yatırımdan fazla olduğu görülmektedir.

4.2. YATIRIM & İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Afrika kıtasında hızlı bir ekonomik büyüme süreci yaşamakta ve bu eğilimin uzun yıllar devam etmesi beklenmektedir. Birleşmiş Milletler'in gündeminde önemli yeri olan Bin Yıl Kalkınma Hedefleri (Millenium Development Goals) sekiz başlık altında toplanmakta olup, bu hedefler içinde en önemli coğrafya Sahra Altı Afrika olarak görülmektedir. Dünya ticareti ile daha fazla bütünleşme, yoksulluğun azaltılması ve sağlık konularını da içine alan bu hedefler bölgeyi küresel ilgi odağı haline getirmiştir.

Güney Afrika Cumhuriyeti, Afrika kıtasının en gelişmiş ekonomisi ve birçok ülke için de giriş kapısı özelliği taşımaktadır. Ülke ekonomisinin dinamik özellikleri birçok sektörde uluslararası ticaret ve yatırım fırsatları sunmaktadır. Bu sektörler inşaat (konut, yol, altyapı), otomotiv, tekstil, bankacılık, enerji, telekomünikasyon, petrokimya, demir-çelik, madencilik, tarım gibi alanlardan oluşmaktadır.

GAC'de yatırım serbestleştirilmiş, işlemler basitleştirilmiş, birkaç istisna haricinde tüm sektörler yabancı yatırıma açılmış ve teşvik politikaları geliştirilmiştir. Bunun sonucunda doğrudan yatırımlarda artış beklenmektedir. Dünya ekonomisinde önemli yeri olan Çin, Hindistan ve ABD gibi ülkeler de küresel gelişmelere bağlı olarak GAC ve Sahra Altı Afrika'ya bakış açılarını ve yaklaşımlarını geliştirmeye yönelmiştir. Sahra Altı Afrika'da GAC odaklı olarak yürüyen hareketliliğin 20 yıl önce Çin'deki hareketliliği hatırlatmaktadır.

Çin ve Hindistan'ın GAC pazarında etkinlikleri diğer ülkeleri ilerisine geçmiştir. Çin'in daha ziyade yatırım ve şirket ortaklıklarına yöneldiği, Hindistan'ın ise ülkedeki Hint kökenli nüfusu da değerlendirmeye çalışan strateji izlediği gözlenmektedir.

Tarım sektöründeki canlılığın, ülkemiz açısından da ilginç olabilecek karşılıklı yeni iş fırsatları yaratabileceği düşünülmektedir. Türkiye ve GAC'de zıt mevsimler yaşandığı için doğal tarım ürünlerinde karşılıklı olarak cazip pazar fırsatı bulunacağı öngörülmektedir.

Sanayi sektöründe; ihracat olanakları açısından potansiyel bulunduğu düşünülen sektörler inşaat, beyaz eşya, elektrikli ev aletleri, makineler, cam ve camdan eşyalardır. Ülkede otomotiv ve yan sanayi sektöründe genel korumaya rağmen izlenen politika ile sağlanan muafiyetlerin dış ticaret ve yatırım açısından fırsatlar sunulduğu anlaşılmaktadır. Tekstil ve hazır giyim sektöründe rekabet gücünü bulunabileceği ve ancak üst pazar dilimlerine hitap eden moda, marka gibi unsurların öne çıktığı ürünlerde pazar şansı olabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca Türk şirketlerinin inşaat sektöründe altyapı işlerine talip olabileceği ve GAC yerel yönetimlerinin toplu konut projelerine de talip olabilecekleri öngörülmektedir. Ticaret potansiyeli bulunan sektörlerde uluslararası fuarların yanısıra ticaret heyetleri, iş forumları, seminer, konferans vb faaliyetlerine katılımın faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

GAC, işsizlik ve geçmişte dezavantajlı kalmış kesimlerin haklarının iyileştirilmesi gibi yapısal sorunların aşılması gayesiyle yerli girdi ve işgücü kullanımını da içeren yerelleşme (localization) önlemlerine başvurmaktadır.

Yetişmiş işgücü temini ve istihdamı ile ilgili sorunların bulunduğu ülkede siyahların istihdamı ve siyah sanayicilerin yaratılmasına yönelik "Black Economic Empowerment" politikası, Güney Afrika da iş yapmayı ve özellikle yatırım planlayan firmaların dikkat etmesi gereken konular arasındadır.

Bu çerçevede, üstlenilecek projelerde veya yatırımlarda belirli oranda yerel siyahi personel istihdamı zorunluluğu ve ülke dışından gelebilecek çalışanların güvenliği konusuna dikkat edilmesi gerektiği hatırlanmalıdır.

4.3. YATIRIM DESTEK PROGRAMLARI

- “New Partnership for Africa’s Development” (Nepad)

GAC’da ekonominin nispeten daha iyi olması ve apartheid döneminin sona erip siyahların BEE hareketi içinde dünya ekonomisiyle bütünleşmesi gayretleri tüm bölgeyi etkilemiştir. Bu çerçevede kıtada AU ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ 9 (Afrika Birliği) kurulması yönünde adımlar atılmaya çalışılmıştır. Ekonomik güçlükler bu etkinliğin çapını doğrudan etkilemekle birlikte dünyadan önemli destek temin edilmektedir. Afrika Birliği’nin ilk resmi toplantısı devlet başkanlarının da katılımıyla Temmuz 2002’de Durban-GAC’da gerçekleştirilmiştir. Örnek olarak Avrupa Birliği formatı üzerinde durulmakta, gündemde ortak parlamento kurulması, merkez bankası ve tek para birimi, adalet divanı ve yatırım bankası kurulması gibi konular yer almaktadır. AU tarafından bugüne kadar Fildişi Sahilleri, Togo ve Comoros’da önemli siyasi adımların atılmış olması, politik krizlerin çözülmesinde yararlı olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. 2003 yılında kurulan AU Barış ve Güvenlik Konseyi BM modelini örnek almakta; soykırımı, anayasaya aykırı durumlar ve insan hakları ihlalleri gibi konularda hizmet vermeyi hedeflemektedir.

- Güney Afrika Gümrük Birliği (SACU)

Bölgede Botswana, Lesotho, Namibya, Swaziland (the "BLNS" states) ve GAC’ı kapsayan SACU olarak bilinen en eski anlaşma olup 1910’lardan bu yana devam etmektedir. GAC’ın gümrük vergileri son yıllarda AB ile serbest ticaret anlaşması ve DTÖ ile yapılan anlaşmalar doğrultusunda düşürülmüştür. Ancak söz konusu ülke grubu aralarındaki bazı imtiyazları yine devam ettirmektedir. ABD ile Haziran 2003’ten itibaren görüşmeler başlatılmış, ancak henüz pek önemli bir gelişme kaydedilmemiştir. Bu ülkeler zaten ABD pazarına “African Growth and Opportunity Act” ile gümrük vergisi olmaksızın erişebilmektedir. Bu ülkeler Latin Amerika ve Hindistan ile de ticaret anlaşmaları imzalamanın üzerinde durmaktadır. Bunların dışında GAC’ın içinde yer aldığı diğer bölgesel örgütler; Güney Afrika Gelişme Topluluğu (SADC) ve Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı (Comesa) şeklindedir. Comesa’nın mevcut 20 üyesi; Angola, Burundi, Comoros, Kongo, Cibuti, Mısır, Eritrea, Etopya, Kenya, Libya, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Rwanda, Seychelles, Sudan, Swaziland, Uganda, Zambia ve Zimbabwe’dir. Toplam 374 milyon kişiden oluşan Comesa alanı, 203 milyar ABD dolarını aşan GSYİH’ya sahiptir. Lesoto, Mozambik ve Tanzanya 1997’de Comesa’dan ayrılmıştır. Namibya da SADC faaliyetlerine ağırlık vermek üzere 2003 yılında ayrılmıştır. Bunda GAC’ın Comesa yerine SADC içinde yer almasının önemli rolü bulunduğu ifade edilmektedir.

- BRICS

Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi yükselmekte olan ekonomilerden oluşan bir politik entegrasyondur. GAC bu gruba 2010 yılında dahil olmuştur.

5. DIŞ TİCARET

GAC nispeten açık bir ekonomiye sahip olup, dış ticaret hacmi GSYİH'sının yaklaşık yarısına karşılık gelmektedir. Önemli dış ticaret ortakları AB ülkeleri, ABD ve Japonya şeklindedir.

Geçen 10 yıl içinde diğer Afrika ülkeleri ile ticaret de oldukça gelişmiştir. GAC'ın ihraç ürünlerinin büyük bir bölümü imalat sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Maden cevherleri (gtip: 26) ihracatı toplam ihracatının %12'sini teşkil etmektedir. Maden cevherleri ihracatının yarısını Çin ithal etmektedir. Tarım ürünleri ise sadece küçük yüzdelerle ifade edilecek seviyededir.

GAC'ın ithalat politikasının uzun yıllar ikame ve sıkı tarife korumacılığı ile ithalat sınırlamalarının ardından 1990'lı yıllardan sonra liberalleşerek büyük ölçüde değişim geçirdiği gözlenmiştir. Son yıllarda ithalatta ara mallar ve sermaye mallarına olan talep artışını yansıtan bir yapı görülmektedir.

Tablo 1: GAC'ın Genel Dış Ticaret Göstergeleri (1.000\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2014	92,589,503	99,794,453	192,383,956	-7,204,950
2015	80,265,368	85,509,770	165,775,138	-5,244,402
2016	74,110,817	74,744,010	148,854,827	-633,193
2017	88,267,960	83,030,757	171,298,717	+5,237,203
2018	94,421,532	93,423,906	187,845,438	+997,626

Kaynak: Trademap-directdata (2019)

Dış ticareti, denge seviyesine çok yakın olup, 2017 ve 2018 yılında fazla vermiştir.

5.1. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ'NİN İTHALATI

Tablo 2: GAC'ın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1.000 \$)

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMA	2016	2017	2018
2709	Ham petrol	6,535,490	6,416,554	10,828,156
2710	Akaryakıt	2,557,286	4,446,886	4,545,221
8703	Binek Otomobiller	3,341,963	3,972,290	3,933,363
8517	Telefon cihazları	2,983,383	3,144,020	3,399,776
3004	Tıbbi ilaçlar (dozlandırılmış)	1,419,658	1,710,378	1,933,484
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri	1,466,930	1,581,557	1,790,931
8708	Motorlu taşıtlar için aksam ve parçaları	1,276,198	1,359,736	1,523,112
4907	Posta.Damga Pulları Vb Pullar	12,935	291,278	1,243,672
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	482,433	786,144	844,316
8429	Kendinden hareketli iş makinaları (buldozer..)	424,991	711,491	760,541
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri	627,935	672,956	756,961
2818	Suni Korendon Alüminyum Oksit ve Hidroksit	357,714	511,196	697,800

4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	561,598	617,145	689,070
7102	Elmaslar	515,911	515,101	649,113
8431	İş makinaları aksam ve parçaları	490,083	564,663	614,727
GENEL TOPLAM		74,744,010	83,030,757	93,423,906

Kaynak: Trademap-directdata (2019)

İthalatında başlıca sektörler: petrol ve ürünleri (gtp:27), makinalar (gtip:84), elektrikli makine ve cihazlar (gtip:85) ile motorlu kara taşıtları ve bunların aksam ve parçalarıdır (gtip:87)

Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)

ÜLKE	2016	2017	2018
Çin	13,536,720	15,223,933	17,116,573
Almanya	8,817,368	9,555,381	9,234,190
ABD	4,977,675	5,486,495	5,524,868
Suudi Arabistan	2,835,986	3,842,324	5,362,877
Hindistan	3,104,002	3,914,813	3,840,265
Nijerya	2,069,886	1,714,587	3,805,396
İngiltere	2,159,916	2,494,198	3,297,921
Tayland	2,154,951	2,484,302	2,919,198
Japonya	2,552,512	2,827,048	2,862,606
İtalya	1,840,755	2,218,327	2,573,542
Fransa	2,249,866	2,091,030	2,072,708
Brezilya	1,401,522	1,556,234	1,483,547
BAE	1,052,398	1,111,118	1,466,323
İspanya	1,322,869	1,571,008	1,394,019
Avustralya	743,033	992,419	1,312,119
GENEL TOPLAM	74,744,010	83,030,757	93,423,906

Kaynak: trademap-directdata (2019)

5.2. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ'NİN İHRACATI

Tablo 4: GAC'ın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1.000 \$)

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMA	2016	2017	2018
7110	Platin	6,026,550	6,576,673	7,781,919
2701	Taşkömürü	3,862,059	5,744,781	6,238,250
8703	Otomobil	5,273,563	5,660,155	6,105,164
7108	Altın (yarı işlenmiş)	3,440,274	4,983,644	5,473,975
2601	Demir cevherleri	3,582,305	4,785,008	4,224,767
7202	Ferro-alyajlar	3,508,508	3,739,079	3,775,763
2602	Manganez cevherleri	1,401,222	2,527,273	3,605,482
8704	Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	2,754,319	2,959,246	3,473,122
2710	Akaryakıt (benzin)	2,034,128	2,390,529	2,651,589
7102	Elmaslar	1,972,814	1,896,604	2,131,483
2610	Krom cevherleri	1,274,915	2,048,390	1,920,280
8421	Santrifüjler	1,635,535	1,581,247	1,682,628
0805	Turunçgiller (Taze/Kurutulmuş)	1,166,023	1,399,818	1,486,097
7601	İşlenmemiş Alüminyum	785,944	1,024,152	1,106,164
2204	Taze Üzüm Şarabı	661,628	716,916	783,439
GENEL TOPLAM		74,110,817	88,267,960	94,421,532

Kaynak: Trademap-directdata (2019)

İhracatında önde gelen sektörler: kıymetli taşlar, metal cevherleri, motorlu taşıtlar ve parçaları, petrol ürünleri ile demir-çeliktir.

Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1.000 \$)

ÜLKE	2016	2017	2018
Çin	6,812,081	8,666,175	8,663,602
Almanya	5,259,697	5,809,863	7,112,120
ABD	5,473,768	6,619,572	6,393,494
İngiltere	3,158,232	3,473,572	4,774,499
Japonya	3,450,200	4,162,372	4,470,312
Hindistan	3,150,930	4,139,065	4,460,550
Botswana	3,712,233	3,840,226	4,076,993
Namibya	3,530,667	3,567,810	3,564,079
Mozambik	2,263,065	2,890,791	3,255,665
Hollanda	1,988,355	2,773,018	3,111,929
Belçika	2,288,237	2,473,772	2,447,153
Zambiya	2,079,920	2,246,904	2,427,808
Zimbabve	1,997,559	2,089,827	2,340,089
G. Kore	1,312,496	1,949,850	1,891,569

BAE	1,327,709	1,756,771	1,823,798
Genel Toplam		74,110,817	88,267,960

Kaynak: Trademap-directdata (2019)

Komşu çevre (sahra-altı) ülkelerin oluşturduğu SADC (South Africa Development Community) ülkelerine yaptığı ihracatın, toplam ihracatı içindeki payı %23'tür. Afrika kıtasına yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı ise yaklaşık %27'dir. SADC ülkelerine yapılan ihracat, Afrikanın tamamına yapılan ihracatın yaklaşık %87'sini oluşturmuştur.

6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

6.1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI

Güney Afrika'da dış ticaret mevzuatının belirlenmesi konusunda International Trade Administration Commission (ITAC), gümrük tarifelerinin belirlenmesi, anti-damping, telafi edici vergiler ve koruma önlemlerinin uygulanması, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından belirlenen ihracatı ve ithalatı koruma önlemlerine tabi ürünler için gerekli izinlerin verilmesi konularında yetkilendirilmiştir ancak üreticiler, ihracatçılar ve ithalatçılar ITAC tarafından belirlenen gümrük tarifelerinin gözden geçirilerek artırılması veya azaltılması talebinde bulunabilmektedirler.

2002 tarihli 'International Trade Administration Act' yasası uyarınca 208 ürünün ithalat ve ihracatı kontrol önlemlerine tabi olup söz konusu ürünler ana hatlarıyla balık ve balıkçılık ürünleri, hidrokarbonlar, petrol ürünleri, lastikler, adi metaller, radyoaktif kimyasal elementler, ateşli silahlar ve mühimmatlar, çeşitli kimyasal maddeler, karboksilik asittir. Bunlara ek olarak her türlü kullanılmış ve ikinci el ürünlerle birlikte, hurda ve döküntülerin Güney Afrika'ya ithalatı da kontrol önlemlerine tabidir. Güney Afrika'dan ihracatı kontrole tabi olan 171 kadar ürün grubunun içinde ormancılık, madencilik, sınai ürünler, motorlu araçlar, sağlık ve mineral yakıtlar sektörleri yer almaktadır. İhracat için gerekli kontroller ürünün çeşidine göre 'ITAC', Su İşleri ve Ormancılık Bakanlığı, Madenler ve Enerji Bakanlığı, Çevre ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, ve Güney Afrika Polis Teşkilatı tarafından yapılmakta olup nihai ihraç izni ITAC tarafından verilmektedir. Güney Afrika'ya ithalatta gümrük vergilerinin dışında ithal edilen ürünlerin tamamına yakınında %14 KDV uygulanmakta olup tütün ve tütün mamulleri, petrol ürünleri ve bazı lüks tüketim mallarının ithalatında %5 ila %7 oranında özel tüketim vergisi uygulanmaktadır.

Tarife dışı engeller konusunda, Güney Afrika Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle, bazı spesifik ürünler veya ürün gruplarının ülkeye ithalatını, ITAC tarafından düzenlenen izin GTİP Ürün 2013 2014 2015 2016 7110 Platin 8,412,685 6,504,385 6,486,457 6,026,550 8703 Motorlu taşıtlar (yolcu taşıma) 3,666,831 4,372,027 4,726,664 5,273,563 2701 Taşkömürü 5,826,547 5,192,864 4,248,365 3,862,059 2601 Demir cevherleri 8,458,437 6,738,677 2,652,188 3,582,305 7202 Ferroalyajlar 3,662,952 4,099,277 2,804,415 3,508,508 belgelerinde belirtilen koşullara uygun olarak kontrol edebilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Bu çerçevede, ithalatı izne tabi olan ana ürün kategorileri aşağıda yer almaktadır:

Kullanılmış eşyalar: Kullanılmış eşyaların ithalatı için ITAC tarafından düzenlenecek ithal izin belgesi gerekmekte, bu çerçevede özellikle yerel üreticileri korumak amacıyla bir çok kullanılmış eşyanın ithalatı bir nevi 'de facto' olarak yasaklanmaktadır.

- Her türlü hurda, döküntü, artık ve atıklar.

- Diğer zararlı maddeler.

- Kalite standartlarına tabi ürünler: Söz konusu kısıtlama insan sağlığını korumak ve araçlardaki güvenliği artırmak amacıyla üretim kalitesinin denetlenmesini amaçlamaktadır. Yukarıda bahsedilen tarife dışı önlemlerin yanı sıra, limanlardaki yoğunluk ve tıkanıklık, fatura fiyatlarının üzerinde tespit edilen gümrük değeri, malların çalınması, ithalat izinleri, anti-damping önlemleri, telif haklarının ihlali ve yetersiz bürokrasi sıklıkla şikayet konusu olan tarife dışı engellerdir.

Güney Afrika, anti-damping soruşturması açan ve uygulayan ülkeler sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır. Güney Afrika Hükümeti anti-damping uygulamalarına ilişkin düzenlemeyi 2003 yılında, telafi edici vergilere ilişkin düzenlemeyi ise 2004 yılında yürürlüğe koyarken, 1995-2006 yıllarını kapsayan dönemde toplam 200 anti-damping soruşturması başlatan Güney Afrika, 2007 yılı Ocak-Haziran döneminde üç yeni anti-damping soruşturması başlatmış, yine aynı dönem içerisinde bir adet anti-damping vergisi yürürlüğe konulmuştur.

Öte yandan, Güney Afrika, Türkiye'den ithal edilen 6301.40 ve 6301.90 GTİP nolu battaniyelere, 6001.10, 6001.22 ve 6001.92 GTİP nolu örme mensucata, 5801.34 ve 5801.35 GTİP nolu dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucata, 5512.21, 5512.29, 5515.29 ve 5515.91 GTİP nolu sentetik ve suni devamsız liflerden dokunmuş mensucata anti-damping vergisi uygulamaktadır.

7. TÜRKİYE İLE TİCARET

G20 üyesi olan ve benzer kalkınma hedefleri bulunan Türkiye ve Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) arasındaki ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin arzu edilen seviyenin altında olduğu ve daha fazla geliştirilebileceği değerlendirilmektedir.

Ülkemiz ile GAC arasındaki ticari ilişkiler 1966 yılından beri devam etmektedir. 1980 yılına kadar ülkemizde uygulanan dış ticaret politikaları yüzünden düşük düzeyde seyreden ticari ilişkiler 1981 yılından sonra hızla artmaya başlamış ve 2000 yılına kadar belirgin bir seviyeye gelmiştir.

1 Ocak 2000 yılından beri GAC ve AB arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) bulunmaktadır. Ancak, GAC ile ülkemiz arasında henüz bir STA sözkonusu değildir.

Güney Afrika Cumhuriyeti, ülkemiz ürünleri için Sahra-Altı Afrika da en önemli hedef ülke olarak ortaya çıkmakla beraber, pazara giriş, Asya ve Avrupa Birliği ülkelerinin pazara girişteki rekabet avantajı, sanayi altyapısının halihazırda gelişmiş olması ve piyasadaki yerleşik ilişkiler nedeniyle zorluklar içermektedir.

Tablo 6: Türkiye - GAC Dış Ticareti (1.000\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2015	489.162	918.541	1.407.703	-429.379
2016	405.943	1.058.114	1.464.057	-652.171
2017	485.070	1.744.438	2.229.512	-1.259.364
2018	-1.259.364	-1.259.364	1.915.666	-847.408

Kaynak: Trademap-directdata (2019)

GAC ile yapılan ikili ticaret, Türkiye aleyhine açık vermektedir.

Tablo 7: Türkiye'nin GAC'ne İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 \$)

GTİP No	GTİP Açıklama	2016	2017	2018
8703	Binek otomobilleri	18,784	35,269	43,568
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça, aksesuarlar	24,101	29,944	29,698
2710	Akaryakıt	17,382	20,293	24,975
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	23,551	26,455	24,285
5702	Dokunmuş halılar	11,326	15,409	17,468
1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri	8,377	12,911	14,148
2836	Karbonat	905	5,150	13,206
7408	Bakır Teller	11,430	11,104	12,594
4009	Kauçuktan Boru ve Hortumlar	8,344	10,655	12,267
8422	Bulaşık makinaları . . .	8,262	9,475	11,680
GENEL TOPLAM		405,943	485,070	534,129

Kaynak: Trademap-directdata (2019)

Motorlu taşıtlar, makinalar, kauçuk ve plastik ürünler Türkiye'nin 2018 yılında GAC'ne en çok ihracatını yaptığı sektörlerdir.

Tablo 8: Türkiye'nin GAC'nden İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 \$)

GTİP No	GTİP Açıklama	2016	2017	2018
7108	Altın (işlenmemiş)	99,360	604,184	541,421
8421	Santrifüjler;	116,648	175,823	179,147
2701	Taşkömürü	161,790	206,483	167,005
8703	Binek otomobilleri	386,013	359,506	93,135
2601	Demir cevherleri	16,183	65,408	70,954
2610	Krom cevherleri	25,121	51,415	52,398
7601	İşlenmemiş alüminyum	97,229	44,603	41,112
2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, kıkırdakları	10,598	17,821	34,702
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	42,125	45,978	32,611
7219	Paslanmaz Çelikten Yassı Hadde Mamulü	6,542	6,531	19,072
Genel Toplam		1,058,114	1,744,438	1,381,537

Kaynak: Trademap-directdata (2019)

Türkiye'nin 2018 yılında sektör bazında GAC'den yaptığı ithalatta en büyük payı değerli/kıymetli taşlar (gtp:71), makinalar (gtp:84) ve taşkömürü (gtp:27) oluşturmuştur.

8. BURSA İLİNİN GAC İLE DIŞ TİCARETİ

Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin kayıtlarına göre, Bursa'dan Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ihracat yapan 142 firma bulunmaktadır.

30.06.2015 tarihi itibarıyla Ekonomi Bakanlığı'nın Türkiye'de Faaliyette Bulunan Yabancı Sermayeli Firmalar Listesi'ne göre Bursa'da Güney Afrika Cumhuriyeti sermayeli 1 firma faaliyet göstermektedir.

Tablo 9: Bursa İlinin GAC ile Dış Ticareti (\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	19.523.821	11.008.516	30.532.337	8.515.305
2018	19.523.821	11.008.516	30.532.337	8.515.305
2019*(İLK 4 AY)	2.127.266	635.723	2.762.989	1.491.543

Kaynak: TÜİK, 2019 verileri geçicidir.

9. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

ANLAŞMA ADI	İMZA TARİHİ
İkili Ulusal Komisyon Kurulmasına İlişkin Anlaşma	28/01/2015
Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokol	25/12/2013
Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı ile İlgili Finansal İstihbarat Değişiminde İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırası	20/12/2012
Türkiye-Güney Afrika Karma Ekonomik Komisyonu 1. Dönem Toplantısı Ortak Bildirisi	01/04/2008
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	03/03/2005
Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşmasına İlişkin Anlaşma	03/03/2005
Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması	03/03/2005
Kültür, Sanat, Eğitim, Bilim, Teknoloji, Spor, Dinlence ve Gençlik Alanlarında İşbirliği Anlaşması	14/10/2003
Polis İşbirliği Anlaşması	14/10/2003
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma	23/06/2000
Turizm Alanında İşbirliği Anlaşması	23/06/2000
Hükümetler Arasındaki İstişarelere Dair Protokol	23/06/2000
Hava Taşımacılığı Anlaşması	23/01/1998

Kaynak: Resmi Gazete

10. VERGİ UYGULAMALARI

10.1. GÜMRÜK VERGİLERİ

Avrupa Birliği, EFTA, SACU ve SADC üyesi ülkelerden GAC'ne yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır.

GAC gümrük vergi oranları, GAC Gelir İdaresinin web sayfasında yayınlanmaktadır. (Ordinary Customs Duty: <http://www.sars.gov.za/Legal/Primary-Legislation/Pages/Schedules-to-the-Customs-and-Excise-Act.aspx>)

Ayrıca, GAC gümrük vergi oranlarının yayınlandığı bir diğer web sayfası ise AB web adresidir. (http://madb.europa.eu/madb/datasetPreviewFormATpubli.htm?datacat_id=AT&from=publi).

10.2. İÇ VERGİ UYGULAMALARI

KDV oranı %15'tir. (1 Nisan 2018'den itibaren)

Şirketlerden tahsil edilen kurumlar gelir vergisi oranı %28'dir.

Gerçek Şahıslar, gelir gruplarına göre %18-45 aralığında gelir vergisine tabidir. (Vergiler: <http://www.gov.za/services/services-organisations/tax>)

Vergi türleri ve oranları GAC Gelir İdaresinin web sayfasında hizmete sunulmuştur. (<http://www.sars.gov.za/TaxTypes/Pages/default.aspx>)

Sosyal güvenlik kesinti (skills development levy) oranı işveren için, çalışanın brüt maaşının %1'idir. Ayrıca, işsizlik fonuna katkı payı (unemployment insurance contributions) olarak, çalışanın brüt maaşı üzerinden hem işverenden hem de çalışandan %1 oranında kesinti yapılmaktadır. (<http://www.treasury.gov.za>)

Asgari ücret 20 Rand/saattir. (haftalık çalışma süresi azami 40 saattir).

10.3. TARİFE DIŞI ENGELLER

Güney Afrika Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle, bazı spesifik ürünler veya ürün gruplarının ülkeye ithalatını, ITAC tarafından düzenlenen izin belgelerinde belirtilen koşullara uygun olarak kontrol edebilmekte ve sınırlandırmaktadır. (<http://www.sars.gov.za>)

Bu çerçevede, ithalatı izne tabi olan ana ürün kategorileri aşağıda yer almaktadır:

Kullanılmış eşya ithalatı için ITAC tarafından düzenlenecek ithal izin belgesi gerekmekte, özellikle yerel üreticileri korumak için bir nevi 'de facto' olarak yasaklanmaktadır.

Her türlü hurda, döküntü, artık ve atıklar.

Kalite standartlarına tabi ürünler: Sözkonusu kısıtlama insan sağlığını korumak ve araçlardaki güvenliği artırmak amacıyla üretim kalitesinin denetlenmesini amaçlamaktadır.

Anti-Damping Uygulamaları: Güney Afrika, anti-damping soruşturması açan ve uygulayan ülkeler sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır. Güney Afrika Hükümeti anti-damping uygulamalarına ilişkin düzenlemeyi 2003 yılında, telafi edici vergilere ilişkin düzenlemeyi ise 2004 yılında yürürlüğe koymuştur.

GAC tarafından ülkemiz ihraç ürünlerine yönelik olarak anti-damping uygulaması bulunmamaktadır.

10.4. STANDARDİZASYON

1945 tarihli Standartlar Yasası uyarınca kurulmuş olan Güney Afrika Standartlar Bürosu (SABS), Güney Afrika'da standartlardan sorumlu yasal kuruluş konumunda olup, kalite ve standartların geliştirilmesi ve

korunması faaliyetlerini 1993 tarihinde değiştirilmiş olan Standartlar Yasası çerçevesinde sürdürmektedir. (www.sabs.co.za)

SABS'nin görevleri; ulusal standartları yayımlamak, ürün ve hizmetlerin standartlara uygunluğunu test etmek ve belgelemek, ulusal standartlar temelinde teknik düzenlemeler geliştirmek, yasal mevzuatı uygulamak ve denetlemek, standartlarla ilgili eğitim vermek olarak belirlenmiştir.

SABS, Güney Afrika Akreditasyon Sistemi (SANAS) tarafından akredite edilmiştir ve Hollanda merkezli Raad voor Accreditatie (RvA) tarafından da uluslararası olarak tanınmaktadır. SABS aynı zamanda hem Uluslararası Standartlar Teşkilatı (ISO) hem de Uluslararası Elektroteknik Komisyonunun (IEC) üyesi olup, ISO standartlarına uygun olarak eczacılık ve endüstriyel standartlara ilişkin belgelendirme yapmaktadır.

Güney Afrika Standartlar Bürosu; ISO, IEC ve CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi) standartlarını izlemekte olup, tarihsel ve teknik nedenlerden dolayı SABS tarafından uygulanan standartlar, İngiltere ve Hollanda standartları ile yakınlık göstermektedir.

SABS; kimyasallar, elektroteknik, gıda ve sağlık, mekanik ve malzeme, madencilik ve mineraller, hizmetler ve ulaştırma olarak belirlenen kategorilerde markalama ve etiketleme konularında denetimde bulunmaktadır. Markalama ve etiketleme konusunda önemli hususlardan biri sanayi ürünleri ve ilaç sektörlerinde yapılacak ithalatta etiket ve marka İngilizce olmak zorundadır.

Öte yandan, Güney Afrika Sağlık Bakanlığı, bazı tarım ürünleri ile ilgili standartlardan sorumlu olup, sözkonusu standartlar kalite, paketleme, pazarlama, etiketleme gibi hususların yanısıra, fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik analizleri de kapsamaktadır.

1993 tarihli Standartlar Yasası SABS'ye tüketicinin korunması konusunda da bazı yetkiler vermektedir. Bu kapsamda gönüllü ve uyulması zorunlu olan standartlar bulunmaktadır.

Güney Afrika'da standartlar, uygunluk değerlendirmesi, ürün belgelendirmesi ve akreditasyon ile ilgili kuruluşlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

10.4. STANDARDİZASYONLA İLGİLİ DİĞER KURULUŞLAR

- Council for Scientific and Industrial Research (CSIR): www.csir.org.za
- Engineering Council of South Africa (ECSA): www.ecsa.co.za
- National Department of Agriculture (NDA): www.nda.agric.za
- Department of Health: www.doh.gov.za
- Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC): www.sadcstan.co.za
- Human Science Research Council (HSRC): www.hsrc.ac.za
- Medicines Control Council (MCC): www.mccza.com

10.5. AKREDİTASYON

South African National Accreditation System (SANAS): Laboratuvarları, belgelendirme ve muayene kuruluşlarını ulusal çapta akredite eden kuruluştur. Elektronik ekipmanlar SANAS tarafından akredite edilen laboratuvarlarda test edilmek zorundadır. (www.sanas.co.za)

11 İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

11.1. TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER & TAVSİYELER

Güney Afrika Cumhuriyeti iş dünyası ziyaret eden yabancılar için eşine az rastlanır belirgin çelişkilerin görülebildiği bir ülkedir. Nüfus yapısı çeşitlilik içermektedir. GAC insanları oldukça sıcak ve misafirperver özellik taşımaktadır. Misafir olarak kabul ettikleri ziyaretçileri evlerinde yemeğe davet etmeleri sıkça görülen bir olgudur.

GAC'da gelişmiş ülke standartlarında ve yeni altyapı ile az gelişmiş ülkelerde görülebilen yoksulluk iç içe geçmiş durumdadır. Gelir dağılımında uçurumlar sözkonusudur. Bu nedenle altyapısını hızla geliştirmeye çalışan ve zengin ülkeler arasında yer alma gayreti içinde olan ülkede kültürel yapı da dinamik ve değişken yapı göstermektedir.

Taviz vermeden iş yapma imkanı arayanlar için çok sayıda önemli fırsat sunabilecek bir ülke yapısındadır.

11.2. PASAPORT VE VİZE İŞLEMLERİ

Ülkemiz vatandaşları Güney Afrika Cumhuriyeti'ne turistik ve iş amaçlı seyahatlerinde 30 güne kadar ikamet süreli müteaddit giriş vizelerini sınır kapılarında, herhangi bir ücret ödemeksizin alabilmektedir.

Bu çerçevede, gidiş-dönüş uçak bileti, otel rezervasyonu ve pasaport ile ülkeye giriş yapılabilmektedir. (Detay bilgi için; GAC Ankara Konsolosluk Tel: 0312-405 68 71 – 405 68 61)

Öte yandan; 30 günü aşan iş seyahatlerine ilişkin vize için gerekli evraklar: GAC Büyükelçiliğinden alınıp doldurulacak bir başvuru formu; (sözkonusu form, www.southafrika.org.tr sitesinde yer almaktadır), en az 6 ay geçerli bir pasaport; 1 fotoğraf; GAC'den bir davetiye mektubu, gidiş-dönüş uçak bileti; otel rezervasyonu ve vize ücretidir.

İş kurma amaçlı "business visa" kategorisinde Bakan takdirine bırakılmış asgari sermaye şartları ve toplam istihdamın en az %60'ının yerel işgücü (GAC vatandaşı veya sürekli ikamet hakkı bulunan kişiler) arasından karşılanması şartı vardır. %60 yerel istihdam kotası "corporate visa" kategorisi için de geçerlidir.

Ayrıca, seyahat vizesinin yanı sıra ülkede geçici ikamete imkan veren, çalışma ve öğrenim amaçlı olanlar da dâhil çeşitli vize türleri bulunmaktadır.

11.3. SAĞLIK TEDBİRLERİ

GAC, HIV/AIDS hastalığı oranın dünyada en çok görüldüğü ülkedir.

Marketlerde satılan şişe suyu tüketilmesi sağlık için önemlidir.

11.4. ULAŞIM

17 Eylül 2007 yılından bu yana İstanbul-Johannesburg-Cape Town hattında uçuş gerçekleştiren THY, Ekim 2015'ten itibaren İstanbul-Cape Town doğrudan uçuşlarını da başlatmıştır. Ayrıca, Kasım 2015'ten beri de Johannesburg bağlantılı olarak Durban ve Maputo'ya da uçuşlar yapılmaktadır.

Yabancı ziyaretçiler, GAC'nde kalacakları otel veya tur operatörlerinden kendilerini havaalanında taksi veya var ise otelin yolcu servisi ile karşılamalarını isteyebilmektedir.

Bazı havaalanlarından ticari merkezlere takribi taksi ücretleri şöyledir: -Johannesburg havaalanından: 150 Rand, -Cape Town havaalanından: 100 Rand, -Durban havaalanından: 60 Rand'tır.

11.5. KULLANILAN DİLLER

Toplam 11 resmi dil bulunmaktadır. Toplantılarda İngilizce yaygın olarak kullanılan bir dil olmakla birlikte, yerel dil kullanılması bazen ihtiyaç bazen de olumlu izlenimi güçlendirmek bakımından önem taşıyabilmektedir.

11.6. RESMİ TATİLLER VE ÇALIŞMA SAATLERİ

Haftaiçi kamu mesai saatleri: Pazartesi– Cuma :07.30–16.00

Haftasonu tatili Cumartesi ve Pazar günleridir.

1 Ocak-yılbaşı, 21 Mart-insan hakları günü, 14 Nisan-İyi Cuma Günü, 17 Nisan-Aile Günü, 27 Nisan-Özgürlük Günü, 1 Mayıs-İşçi Bayramı, 16 Haziran-Gençlik Günü, 9 Ağustos-Milli Kadınlar Günü, 24 Eylül-Ulusal Miras Günü, 16 Aralık- Ulusal Uzlaşma Günü, 25 Aralık-Noel, 26 Aralık-İyi Niyet Günü

11.7. İKLİM

GAC ılıman, sıcak ve güneşli bir iklime sahiptir. Western Cape'de kış yağmurlu geçer fakat diğer eyaletlerde yaz yağmurlu, kış ise kuru geçer. Johannesburg Ocak (14-26 °C) ve Temmuz (4-16 °C)'dir. Cape Town Şubat (16-26 °C) ve Temmuz (7-17 °C)'dir.

11.8. YEREL SAAT

Türkiye ile aynı yerel saat (GMT +2) dilimindedir.

11.9. HABERLEŞME

GAC'nin uluslararası telefon kodu +27'dir.

Başlıca şehirlerin telefon kodları şöyledir: Johannesburg: 11, Pretoria:12, Cape Town: 21, Durban: 31'dir.

12. SWOT ANALİZİ

<p style="text-align: center;">GÜÇLÜ YANLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Dünyadaki en “açık ekonomi”lerden birisi• Ekonomide siyah rengin güçlendirilmesi projesiyle dünya da ses getirmeleri• Ticaret ve madencilik merkezleri kuvvetlidir.• Dünya ticaretinin hedef ülkesi pozisyonundadır.• Güçlü yerli – yabancı yatırımcı tabanı	<p style="text-align: center;">ZAYIF YANLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Yoksul Halk• Tüketici eğilim ve davranışlarının çeşitliliği• Kurumlar üzerinde yüksek mali baskı• Büyüyen politik borçlanma• Bölgesel farklılıklar
<p style="text-align: center;">FIRSATLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• En iyi turizm ülkelerinden biri olmaları (insan - ürün ve pazar çeşitliliği)• Yeni ürün ve fırsat pazarları• Yatırım yapılabilecek ülkeler arasında olmaları• İşçi tecrübesi olan bir ülke olması• Coğrafi konumu	<p style="text-align: center;">TEHDİTLER</p> <ul style="list-style-type: none">• Yatırımların sadece belirli sektörlere yapılması• Yüksek kamu borcu• Zayıf bankacılık sistemi• Ulaşım zorlukları

13. YARARLI ADRESLER

Güney Afrika Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği

Adres: Filistin Caddesi, No:27, 06700, GOP, Ankara

Telefon: 0312-405-68-61

Fax: 0312-446-64-34

E-posta: general.ankara@foreign.gov.za, general.ankara@dirco.gov.za

T.C. Pretoria Büyükelçiliği

Büyükelçi Elif Çomoğlu Ülgen

Adres: 1067 Stanza Bopape Street, 0083, Hatfield, Pretoria / South Africa

Telefon: +27-12-342-60-53 / 54 / 55 / 56

Fax: +27-12-342-60-52E

E-posta: embassy.pretoria@mfa.gov.tr

T.C. Pretoria Ticaret Müşavirliği

Adres: P.O. Box 56014, Arcadia, 0007, Pretoria, South Africa

Telefon: +27-12-342-6051

Fax: : +27-12-342-6058

E-posta: pretoria@ekonomi.gov.tr

14. KAYNAKÇA

1. T.C. Ticaret Bakanlığı – www.ticaret.gov.tr
2. Trademap – www.trademap.org
3. TUIK – Türkiye İstatistik Kurumu
4. Uludağ İhracatçı Birlikleri
5. DEİK (<https://www.deik.org.tr/uploads/guney-afrika-cumhuriyeti-ulke-raporu.pdf>)
6. Wordometers Info - <https://www.worldometers.info/population/countries-in-africa-by-population/>